

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen osuuspankkien yhteenliittymää koskeväksi lainsäädännöksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 47/1996 vp osuuspankkien yhteenliittymää koskeväksi lainsäädännöksi. Eduskunnalle on talousvaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 13/1996 vp.

Eduskunta edellyttää, että ennen kuin valtiovarainministeriö vahvistaa keskusyhteisön säännöt, ministeriön tulee saada rahoitustarkastukselta lausunto siitä, että keskusyhteisön riskienhallinta on järjestetty rahoitus-

tarkastuksen hyväksymällä tavalla ja että rahoitustarkastus on saanut luottolaitostoitinnasta annetun lain 10 §:ssä tarkoitetun selvityksen keskusyhteisön omistajista ja hallintohenkilöistä ja varmistunut siitä, että keskusyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

osuuspankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun osuuspankkilain (1271/90) 95 §, *muutetaan* 19 §:n 2 momentti, 41 a §:n 1 momentti, 41 d §:n 1 momentti, 41 g §:n 2 momentti, 41 h §:n 1 momentti, 41 j §:n 3 momentti, 7 luku, 51 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 91 §, 92 §:n 2 momentti sekä 93 §:n 4 ja 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 41 a §:n 1 momentti, 41 d §:n 1 momentti, 41 g §:n 2 momentti, 41 h §:n 1 momentti ja 41 j §:n 3 momentti 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1126/93), 7 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 51 §:n 1 momentti 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1611/93) ja 92 §:n 2 momentti 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (602/95), sekä

lisätään lakiin uusi 2 a luku, 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa, uusi 6 momentti, 41 d §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3—5 momentti, lakiin uusi 8 a luku ja 93 §:ään uusi 6 kohta seuraavasti:

2 a luku

Osuuspankkien yhteenliittymä

7 a §

Osuuspankit ja 41 a ja 41 b §:ssä tarkoitetut osakeyhtiömuotoiset pankit sekä osuuspankkien keskusrahailaitoksena toimiva liikepankki, jotka kuuluvat jäseninä (*jäsenluottolaitos*) niitä ohjaamaan oikeutettuun osuus-

kuntaan (*keskusyhteisö*), muodostavat yhdessä keskusyhteisön, keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvien yhteisöjen ja jäsenluottolaitosten luottolaitostoitinnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuihin konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa tässä laissa tarkoitetun *osuuspankkien yhteenliittymän*, jos:

1) keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista

tämän lain 84 a ja 84 b §:n mukaisesti;

2) keskusyhteisöä ja kaikkia jäsenluottolaitoksia ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvia yhteisöjä vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja asiakasriskien osalta valvotaan konsolidoidusti; ja

3) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki on keskusyhteisön luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tytäryritys.

Keskusyhteisön konsolidointiryhmään luetaan keskusyhteisö, sen omistusyhteisö sekä luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, joka on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tytäryritys. Konsolidointiryhmään luetaan lisäksi luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, jolla on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryritysten kanssa yhteinen hallinto tai jota johdetaan keskusyhteisön, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteisesti.

Keskusyhteisön johtokunnan puheenjohtaja toimii 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun liikepankin johtokunnan puheenjohtajana. Keskusyhteisön hallintoneuvoston jäsenet muodostavat liikepankin hallintoneuvoston jäsenten enemmistön. Keskusyhteisö on luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu rahoituslaitos.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä velvollisuus valvoa niiden toimintaa.

Keskusyhteisö ei saa antaessaan ohjeita, suorittaessaan valvontaa, myöntäessään lupia tai muutoin hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään asettaa jäsenluottolaitoksia keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perusteltua syytä.

7 b §

Keskusyhteisön ja siihen kuuluvien luottolaitosten konsolidoidun maksuvalmiuden on oltava turvattu luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun mukaisesti. Maksuvalmiuden tukena on oltava kassavaranto, joka on vähintään 10 prosenttia näiden kaikista veloista, lukuun ottamatta sellaisia velkoja, jotka jäsenluottolaitokset ovat saaneet Suomen valtion määrättyyn tarkoitukseen antamista varoista, sekä velkoja Suomen Pankille.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoituun kassavarantoon luetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetuista eristä:

1) keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kassa;

2) kuukauden kuluessa erääntyvät jäsenluottolaitosten saamiset Suomen Pankilta ja siihen rinnastuvilta keskuspankeilta;

3) kuukauden kuluessa erääntyvät jäsenluottolaitosten saamiset yhteenliittymään kuulumattomilta kotimaisilta ja niihin rinnastuvilta ulkomaisilta luottolaitoksilta nettomääräisinä; sekä

4) helposti markkinoitavat saamistodisteet rahoitustarkastuksen määräysten mukaisesti.

Jäsenluottolaitoksella tulee olla luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:n mukainen kassavaranto. Jäsenluottolaitoksen kassavarantoon voidaan lukea viimeksi mainitun pykälän 2 momentin mukaiset kuukauden kuluessa erääntyvät saamiset osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivalta liikepankilta bruttomääräisinä.

7 c §

Keskusyhteisö tai jäsenluottolaitos taikka niiden konsolidointiryhmiin kuuluva yhteisö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa keskusyhteisön, jäsenluottolaitoksen tai koko yhteenliittymälle lasketulle vakavaraisuudelle. Keskusyhteisöllä tulee olla koko yhteenliittymään nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät. Jäsenluottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yhteisöllä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.

7 d §

Jäsenluottolaitoksen on luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:n ja 71 §:n mukaisesti ilmoitettava suuret asiakasriskit vähintään neljä kertaa vuodessa rahoitustarkastukselle ja keskusyhteisölle, jonka on puolestaan ilmoitettava koko yhteenliittymälle lasketut suuret asiakasriskit rahoitustarkastukselle.

7 e §

Asiakasriskejä laskettaessa yhteenliittymä rinnastetaan luottolaitokseen. Yhteenliittymälle lasketuista omista varoista laskettu asiakasriski ei saa nousta sellaiseen määrään, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 §:n 1 momentissa ensimmäisenä mainittu asiakasriski ylittää 20 prosenttia tai toisena mainittu asiakasriski 15 prosenttia taikka pykälän 2 momentissa mainittu suurten asia-

kasriskien yhteismäärä 500 prosenttia.

Jäsenluottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän asiakasriskejä koskevat luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 ja 106 §:ssä tarkoitettut asiakasriskejä koskevat rajoitukset.

Keskusyhteisö voi myöntää jäsenluottolaitokselle ja sen konsolidointiryhmälle luvan poiketa yksittäistä asiakasriskiä koskevasta rajoituksesta. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 §:n 1 momentissa ensimmäisenä mainittu asiakasriski ei saa kuitenkaan ylittää 50 prosenttia tai toisena mainittu asiakasriski 40 prosenttia eikä pykälän 2 momentissa mainittu suurten asiakasriskien yhteismäärä 1 200 prosenttia. Enintään 250 000 eua vastaavan markkamäärän suuruisia asiakasriskejä koskevan luvan keskusyhteisö voi myöntää luottolaitoskohtaisesti tässä momentissa tarkoitettujen enimmäismäärien rajoissa.

Keskusyhteisö ei saa myöntää 3 momentissa tarkoitettua lupaa, jos luvan mahdollistama sitoumusmäärän kasvu johtaisi jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden alenemiseen alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa tarkoitettua vähimmäistason.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiakaskonkonnaisuuden sitoumuksille, joiden yhteismäärä on suurempi kuin 5 miljoonaa eua vastaava markkamäärä, on haettava keskusyhteisön lupa. Osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön ei kuitenkaan tarvitse hakea tässä tarkoitettua lupaa.

7 f §

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukaista omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa yhteenliittymä rinnastetaan luottolaitokseen. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset rinnastamisesta.

Yhteenliittymälle lasketun vakavaraisuuden tulee olla luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukainen. Vakavaraisuutta laskettaessa yhteenliittymän omista varoista vähennetään jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön liikkeeseen laskemat ja osuuspankkien vakuusraston merkitsemät pääomatodistukset ja muut oman pääoman ehtoiset erät.

Jos yhteenliittymälle lasketut omat varat vähenevät alle luottolaitostoiminnasta anne-

tun lain 9 luvussa säädetyn vähimmäismäärän, on keskusyhteisön viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle. Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten on lisäksi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa vaatimus on täytettävä.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa säädetään omien varojen vähimmäismäärästä, ei sovelleta jäsenluottolaitokseen tai sen konsolidointiryhmään. Jos jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omat varat vähenevät alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa säädetyn vähimmäismäärän, on luottolaitoksen kuitenkin viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin vakavaraisuutensa saattamiseksi säädetylle tasolle. Keskusyhteisön on asetettava rahoitustarkastuksen määräämien perusteiden mukaisesti määräaika näille toimenpiteille.

7 g §

Jos jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä alenee alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 104 §:n 1 momentissa säädetyn määrän tai 3 momentissa säädettyjen yhteenlaskettujen omien varojen määrän, on jäsenluottolaitokselle asetettava määräaika, jonka kuluessa omien varojen on saavutettava mainittujen säännösten mukainen vähimmäismäärä. Määräajan asettaa keskusyhteisö, jos jäsenluottolaitoksen 78 §:n mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä on vähintään 10 prosenttia. Omien varojen vähimmäismäärän ollessa tätä alhaisempi määräajan asettaa rahoitustarkastus. Jos jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä ei määräajan kuluessa saavuta säädettyä tasoa, rahoitustarkastus voi esittää ministeriölle luottolaitoksen toimiluvan peruuttamista.

7 h §

Sen lisäksi, mitä osuuskuntalain 5 §:ssä säädetään, keskusyhteisön säännöissä on määrättävä:

1) että keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt muodostavat tämän lain 7 a §:ssä tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän;

2) että keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista 84 a ja 84 b §:n mukaisesti, sekä

3) että keskusyhteisöllä on velvollisuus

7 a §:n perusteella antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä velvollisuus valvoa niiden toimintaa.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, jäsenluottolaitoksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä on määrättävä,

1) että luottolaitos, keskusyhteisö, keskusyhteisöön kuuluvat muut luottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt muodostavat 7 a §:ssä tarkoitetun osuuspankkien yhteenliittymän,

2) että jäsenluottolaitos vastaa keskusyhteisön ja siihen kuuluvien muiden jäsenluottolaitosten veloista ja sitoumuksista 84 a ja 84 b §:n mukaisesti, sekä

3) että keskusyhteisöllä on 7 a §:n perusteella oikeus antaa jäsenluottolaitokselle ohjeita sen toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä oikeus valvoa niiden toimintaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen kohdille sekä niiden muutoksille on haettava ministeriön vahvistus. Ministeriön on pyydettävä asiasta rahoitustarkastuksen lausunto.

7 i §

Keskusyhteisö ei saa aloittaa toimintaansa ennen kuin ministeriö on vahvistanut sen säännöt ja keskusyhteisö on toimittanut rahoitustarkastukselle:

1) jäljennöksen ministeriön keskusyhteisön sääntöjen vahvistamista koskevasta päätöksestä;

2) keskusyhteisöä koskevan täydellisen otteen kauppakisteristä, johon sisältyvät säännöt;

3) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet ja muut tarvittavat tiedot; sekä

4) hallintoneuvoston vahvistamat keskusyhteisön toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, se on viipymättä ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

7 j §

Osuuspankit ja 41 a ja 41 b §:ssä tarkoitettut osakeyhtiömuotoiset pankit sekä osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liike-

pankki voivat liittyä keskusyhteisön jäseneksi tekemällä päätöksen 7 h §:ssä tarkoitettujen määräysten ottamisesta luottolaitoksen sääntöihin tai yhtiöjärjestykseen. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on osuuskunnan kokouksessa annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestykseen osallistuneiden äänistä tai jos sitä on yhtiökokouksessa kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

7 k §

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisöstä päättämällä sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen 7 h §:ssä tarkoitettujen määräysten muuttamisesta sekä ilmoittamalla siitä kirjallisesti keskusyhteisön johtokunnalle, jos yhteenliittymälle laskettu vakavaraisuus säilyy 7 f §:ssä säädetyn mukaisena eroamisen jälkeenkin. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on annettu tai sitä kannattaa 7 j §:n mukainen äänen ja osakkeiden enemmistö. Vakavaraisuuden säilyminen on todettava keskusyhteisön tilintarkastajien varmentamalla laskelmalla.

Jäsenluottolaitos voidaan erottaa keskusyhteisöstä osuuskuntalain 21 §:n mukaisesti.

Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos vastaa kuitenkin yhteenliittymään kuuluvan toisen jäsenluottolaitoksen tai keskusyhteisön veloista ja sitoumuksista, jos yhteenliittymään kuuluva jäsenluottolaitos tai keskusyhteisö asetetaan selvitystilaan viiden vuoden kuluessa siitä tilinpäätöspäivästä, joka lähinnä seuraa eroamista tai erottamista. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos on myös velvollinen suorittamaan sellaiset ylimääräiset maksut, jotka keskusyhteisöllä on 84 a §:n perusteella oikeus periä jäsenluottolaitoksilta edellä sanotulta ajalta.

7 l §

Ministeriö voi antaa keskusyhteisölle luvan käyttää toiminimessään nimitystä "pankki" tai viittausta talletuspankin toimintaan.

7 m §

Keskusyhteisön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa sekä tilintarkastuksessa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sekä niiden konsolidointiryhmien tilinpäätöksistä laaditaan yhdistelty tilinpäätös noudattaen soveltuvin osin mitä luottolaitoksen konser-

nitilinpäätöksestä on säädetty tai määrätty. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset yhdistellyn tilinpäätöksen laadinnasta. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joiden äänivallasta edellä sanotut yhteisöt omistavat yhdessä yli puolet.

Keskusyhteisön tilintarkastajien on, noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä, tarkastettava yhdistelty tilinpäätös, joka on esiteltävä ja annettava tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

4 luku

Hallinto

19 §

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja tai valvoja saa 1 momentin estämättä olla osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen.

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja tai valvoja voi rahoitustarkastuksen luvalla olla osuuspankkien keskusjärjestön tai 7 a §:ssä tarkoitetun osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tai osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin omistamien talletuspankkien taikka keskusjärjestön, keskusyhteisön tai keskusrahallaitoksen yhdessä osuuspankkien kanssa omistamien talletuspankkien hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, valvoja taikka toimihenkilö.

6 a luku

Osakeyhtiön perustaminen jatkamaan osuuspankin toimintaa sekä osuuspankin muuttaminen osakeyhtiöksi

41 a §

Osuuspankki voi, siinä järjestyksessä kuin tässä luvussa säädetään, perustaa osakeyhtiön, jonka tarkoituksena on siirtyvän toiminnan jatkaminen ja jonka kaikki osakkeet toimintaa siirtävä osuuskunta merkitsee ja siirtää osuuspankin harjoittaman toiminnan sille. Sellainen osuuspankki, joka on tullut Osuuspankkien vakuusrahaston välittömän tuen kohteeksi, voi Osuuspankkien vakuusrahaston aloitteesta siirtää toimintansa yhdel-

le tai useammalle osakeyhtiömuotoiselle pankille, jonka 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki tai osuuspankit taikka jotkut niistä perustavat. Osuuspankkien vakuusrahasto voi tehdä tätä koskevan aloitteen, jos sen tuen kohteena olevan osuuspankin omat varat eivät ilman lisätukea riitä kattamaan pankille kertyneitä tappioita. Tässä momentissa tarkoitettujen osakeyhtiöiden osuustoiminnallisia osakeyhtiöt ovat osuustoiminnallisia osakeyhtiömuotoisia pankkeja.

Jos 1 momentissa tarkoitettu osuuspankki kuuluu jäsenenä 7 a §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön, on tässä pykälässä tarkoitettujen osakeyhtiömuotoisten pankkien myös liityttävä keskusyhteisön jäseneksi.

41 d §

Päätös 41 a §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettujen osakeyhtiön perustamisesta ja osuuspankin toiminnan siirtämisestä sille on tehtävä osuuskunnan kokouksessa osuuskuntalain 63 §:ssä säädettyllä tavalla. Päätös ei kuitenkaan ole pätevä, elleivät kaikki äänestykseen osallistuneet ole viimeksi pidetyssä osuuskunnan kokouksessa yhtyneet siihen.

Päätös 41 a §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettujen osakeyhtiön tai osakeyhtiöiden perustamisesta ja osuuspankin toiminnan siirtämisestä sille tai niille on tehtävä osuuskunnan kokouksessa läsnä olevien jäsenten äänten enemmistöllä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua toimintaa siirtävän osuuskunnan kokouksen on päätettävä tämän pykälän 2 momentin 4—6 kohdassa mainituista asioista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen osuustoiminnallisten osakeyhtiömuotoisten pankkien perustamiskokouksessa on:

- 1) hyväksyttävä toimintaa jatkavien pankkien yhtiöjärjestykset;
- 2) päätettävä osakepääoman muodostamisesta ja suuruudesta;
- 3) jos liiketoiminta jaetaan kahdelle osuustoiminnalliselle osakeyhtiömuotoiselle pankille, päätettävä toiminnan jakamisesta; sekä
- 4) valittava pankkien hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastajat ja varatilintarkastajat.

41 g §

Edellä 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettun

pankin tai pankkien perustamista ja 41 b §:ssä tarkoitetuksi pankiksi muuttamista koskeva osuuskunnan kokouksen päätös sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettua pankin perustamista koskevat päätökset tulevat voimaan, kun ministeriön 41 f §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa sekä ministeriön vahvistamat yhtiöjärjestykset ja osuuskunnan sääntöjen muutos on merkitty kaupparekisteriin.

41 h §

Perustettaessa 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettu pankki tai pankkeja ja muutettaessa osuuspankki 41 b §:ssä tarkoitetuksi pankiksi osuuspankin varat, velat ja varaukset sekä muut oikeudet ja veloitteet siirtyvät toimintaa jatkavalle pankille tai jatkaville pankeille.

41 j §

Ministeriö antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettua siirtymisestä. Ennen määräysten antamista ministeriön on pyydettävä rahoitustarkastuksen, Osuuspankkien vakuusrahaston sekä Liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahaston lausunto. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvan liikepankin toimintaa siirtymäaikana valvoo yhteenliittymän keskusyhteisö.

7 luku

Osuuspankkien yhteenliittymän valvonta

42 §

Osuuspankkien yhteenliittymää valvovat rahoitustarkastus ja 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö.

43 §

Keskusyhteisö valvoo, että siihen kuuluvat jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmät toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten, keskusyhteisön antamien ohjeiden sekä sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Jos keskusyhteisö valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee, ettei valvottavan toiminta ole edellä sanottujen säännösten mukaista, keskusyhteisön on ilmoitettava asiasta rahoitustarkastukselle viipymättä.

Jäsenluottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys on velvollinen antamaan keskusyhteisölle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen keskusyhteisön tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Keskusyhteisö voi asettaa määräajan, jonka kuluessa tiedot on annettava. Rahoitustarkastuksella on oikeus rahoitustarkastuslain (503/93) 18 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä antaa keskusyhteisölle tässä momentissa tarkoitettuja tietoja, jos keskusyhteisö ei saa tietoja jäsenluottolaitokselta tai sen konsolidointiryhmään kuuluvalta yritykseltä asettamassaan määräajassa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitos sekä niiden konsolidointiryhmään kuuluva yritys on velvollinen antamaan rahoitustarkastukselle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän konsolidoitua valvontaa sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoitua valvontaa varten.

44 §

Keskusyhteisön suorittaessa 42 ja 43 §:ssä tarkoitettua valvontatehtävää keskusyhteisön ja sen edustajan oikeuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä rahoitustarkastuslain 10 ja 11 §:ssä säädetään rahoitustarkastuksen ja sen edustajan koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeudesta sekä tarkastus- ja tietojensaantioikeudesta.

45 §

Joka 7 a §:ssä tarkoitettua keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmän, niiden asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuudesta on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmään kuuluvan yhtiön osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle tai yhtiökokoukselle eikä kokouksen osallistuvalla jäsenellä tai osakkeenomistajalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla yh-

teisöillä on velvollisuus antaa momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jos tiedon antamisesta on erikseen lailla säädetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla yhteisöillä on oikeus antaa momentissa tarkoitettuja tietoja keskusyhteisölle, Osuuspankkien vakuusrahastolle ja Osuuspankkien keskinäiselle vakuutusyhtiölle, sekä keskusyhteisön määräämissä rajoissa toisilleen.

Edellä tarkoitetuilla luottolaitoksilla on 1 momentin estämättä oikeus harjoittaa liiketoimintaan tavanomaisesti kuuluvaa luottotietotoimintaa.

46 §

Rahoitustarkastuslain 20 §:ssä tarkoitettu valvontamaksu ja 23 §:ssä tarkoitettu uhkasakko, jotka koskevat osuuspankkien yhteenliittymää, määrätään keskusyhteisölle.

51 §

Jos tilintarkastajat, osuuspankin kuuluessa osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, keskusyhteisö taikka rahoitustarkastus toteavat, että vähintään puolet osuuspankin sidotusta omasta pääomasta on menetetty eikä pankilla ole omia varoja luottolaitostoinnasta annetun lain 78 §:ssä säädettyä määrää eikä pankin toiminnan jatkamista saada osuuspankkien vakuusrahaston avustuksella tai avustuslainalla tai rahoitustarkastuksen hyväksymällä muulla tavalla turvaksi tai että pankki ei voi täyttää sitoumuksiaan, pankin johtokunnan on viipymättä ilmoitettava siitä ministeriölle ja Osuuspankkien vakuusrahastolle.

61 §

Kun osuuskunnan kokous on päättänyt asettaa osuuspankin selvitystilaan, sen on valittava vähintään kaksi selvitysmiestä toimittamaan pankin selvitys. Selvitysmiehistä ainakin yhden on oltava pankin velkojien edustaja. Selvitysmiesten vaalista on viipymättä ilmoitettava rahoitustarkastukselle, joka määrää lisäksi yhden selvitysmiehen. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön kuuluvalla jäsenluottolaitokselle rahoitustarkastus määrää selvitysmiehen keskusyhteisön esityksestä.

8 a luku

Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen selvitystila ja yhteenliittymän purkaminen

84 a §

Jos 2 a luvussa tarkoitettun jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden johdosta 50 §:ssä tai liikepankkilain 27 §:ssä mainituin tavoin eikä jäsenluottolaitoksen toimintaa saada 51 §:ssä tai liikepankkilain 28 §:ssä tarkoitetuin tavoin turvaksi, yhteenliittymän keskusyhteisöllä on oikeus periä yhteenliittymään kuuluvilta jäsenluottolaitoksilta keskusyhteisön säännöissä mainitun perusteiden ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

84 b §

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuiksi sen varoista. Edellä tarkoitettu vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen selvitystilamenettelyssä on todettu, että sen velat ovat varoja suuremmat, on selvitysmiesten viipymättä ennen 76 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä laadittava laskelma vajauksen määrästä ja osittelulaskelma vajauksen peittämiseksi keskusyhteisöltä ja jäsenluottolaitoksilta perittävästä maksuista. Selvitysmiesten on esitettävä tarkoitettu selvitys rahoitustarkastukselle, joka hankittuaan asiasta keskusyhteisön lausunnon vahvistaa osittelulaskelman. Rahoitustarkastus asettaa määräjajan maksujen suorittamiselle. Määräjassa suorittamatta jätetyt maksut voidaan periä ulosottoteitse vahvistetun osittelulaskelman nojalla niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Jos maksua ei saada perityksi, selvitysmiesten on ositeltava puuttuva määrä keskusyhteisön ja muiden jäsenluottolaitosten maksettavaksi.

84 c §

Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen toiminnan jatkaminen on osuuspankkilaisissa tarkoitettujen toiminnan jatkamiselle asetettujen edellytysten täytyttyäkin sallittua vain keskusyhteisön suostumuksin.

84 d §

Jos yhteenliittymän vakavaraisuus laskee alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukaisen vähimmäistason eikä palaudu siihen rahoitustarkastuksen asettamassa määräajassa ja vähintään puolet yhteenliittymän sidotusta omasta pääomasta on menetetty taikka keskusyhteisö ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan, yhteenliittymä on purettava. Keskusyhteisön hallituksen tai keskusyhteisön ollessa selvitystilassa, selvitysmiesten on jaettava mahdollisesti syntynyt tappio yhteenliittymään kuuluvien luottolaitosten vastattavaksi 84 b §:n 2 momentin mukaisesti.

84 e §

Keskusyhteisön toiminnan keskeyttämisessä, selvitystilassa ja purkamisessa noudetaan muutoin tämän lain säännöksiä.

91 §

Rahoitustarkastuksella ja osuuspankin kuudessa osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, keskusyhteisöllä on osuuskuntalain 97 ja 98 §:n säännöksiä estämättä oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne osuuspankin lukuun 85—87 §:ssä tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

92 §

Rangaistus 45 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

93 §

Joka

- 4) laiminlyö sijoitusosuusluettelon pitämisen tai sen nähtävänä pitämisen;
- 5) ottaa 12 §:n 3 momentin vastaisesti pantiksi sijoitusosuuksia; tai
- 6) laiminlyö tehtäviinsä kuuluvan 43 §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava *osuuspankkirikkomuksesta* sakkoon, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Osuuspankkilain 7 lukua ja 41 j, 51, 61, 91 ja 95 §:ää sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa, kunnes tämän lain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on merkitty kaupparekisteriin.

Mitä tämän lain 50 ja 51 §:ssä ja liikepankkilain 27 ja 28 §:ssä säädetään, ei sovelleta 31 päivänä joulukuuta 2005 päättyvän siirtymäkauden aikana jäsenluottolaitokseen, joka yksinomaan hoitaa ja realisoi rahoitustarkastuksen hyväksymällä tavalla riskipitoista omaisuutta ja vastuuta ja jonka rahoituksesta vastaavat Osuuspankkien vaakuusrahasto, keskusyhteisö tai muut jäsenluottolaitokset, edellyttäen, että yhteenliittymälle laskettu vakavaraisuus on luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukainen.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/93) 9 § seuraavasti:

9 §

Valvonta

Tämän lain ja viranomaisten sen nojalla antamien määräysten noudattamista valvoo rahoitustarkastuslaissa (503/93) tarkoitettu rahoitustarkastus. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja yhteenliittymän keskusyhteisö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 §:ää sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, kunnes osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on rekisteröity.

Laki

rahoitustarkastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/93) 4 §:n 4 kohta seuraavasti:

4 §

Toimintatavat

Rahoitustarkastus suorittaa tehtävänsä muun muassa:

4) ohjaamalla ja valvomalla säästöpankki-tarkastuksen toimintaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Rahoitustarkastuslain 4 §:n 4 kohtaa sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, kunnes osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on rekisteröity.

Laki

kaupparekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 10 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1122/93) seuraavasti:

10 §

Osuuspankin perusilmoituksessa on lisäksi mainittava päivä, jona pankin säännöt on vahvistettu, ja 1 momentin 10 kohdan sijasta ilmoitettava sääntöjen määräys osuuspankin toiminimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä jonkun toisen

kanssa, hänen henkilötietonsa. Lisäksi on ilmoitettava osuuspankin liittymisestä osuuspankkilain 7 a §:n mukaisen osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 1996